

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДІЄПРИКМЕТНИКА І ГЕРУНДІЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ

Статкевич Л. П., Корж-Ікаєва Т. Г.

Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

У статті розглянуто проблему компаративного аналізу функцій дієприкметника та герундія в українській та англійській мовах, а також особливості перекладу їх англійською й українською мовами в межах порівняльно-історичного мовознавства. Актуальність дослідження зумовлена тим, що в сучасній теорії та методології мовознавства функціональний підхід до аналізу мовних фактів передбачає вивчення мови в її реальному функціонуванні, тобто з урахуванням змісту й призначення мовних одиниць.

Питання дослідження теоретичних аспектів різних граматичних категорій, зокрема неособистої форми дієслова в англійській мові, з огляду на розбіжності підходів до визначення властивостей та особливостей уживання дієприкметника потребує поглибленого вивчення. Герундій, що є однією з найпоширеніших граматичних категорій в англійській мові, як неособиста форма дієслова привертає увагу українських дослідників саме через відсутність аналога в українській мові та однозначного підходу до його адекватного перекладу. Зазначене зумовлено складнощами, пов'язаними з розрізненням його та дієприкметника теперішнього часу внаслідок збігу їхніх форм.

У межах компаративного аналізу як порівняльного методу, що надає можливість виявити концептуальні труднощі, пов'язані з перекладом, й окреслити можливість їх подолання, а також виокремити компоненти (елементи), що не мають відповідників у цільовій мові (безеквівалентні одиниці), досліджено особливості дієприкметника в українській мові та дієприкметника й герундія в англійській мові; з'ясовано загальні та типологічні особливості функцій дієприкметника в українській та герундія в англійській мовах; здійснено порівняльний аналіз синтаксичних функцій дієприкметника української мови і герундія англійської мови в реченні. Узагальнення, які логічно випливають унаслідок виконаного дослідження, репрезентовано в авторських таблицях.

Ключові слова: компаративний аналіз, функція, функціональний підхід, комунікативна функція мовних одиниць, форми дієслова, дієприкметник, герундій як неособиста форма англійського дієслова.

Statkevych L., Korzh-Ikaieva T. Specificity of gerund and participle translation in Ukrainian and English. The article presents study of comparative analysis of participle and gerund functions in Ukrainian and English, as well as the peculiarities of its translation into English and Ukrainian within the framework of comparative-historical linguistics. The relevance of the study is grounded by the fact that in modern theory and methodology of linguistics functional approach to the study of linguistic facts involves the study of language in its functional environment. The study of grammar based on the functional approach involves the content and purpose of language units.

The issue of studying the theoretical aspects of various grammatical categories, including impersonal verb form in English, still requires further analysis taking into consideration the difference in approaches to determine the properties and features of the participle. Gerund, one of the most commonly used grammatical categories in English (one of the impersonal verb forms) generates significant interest among Ukrainian researchers because there is no such linguistic phenomenon. It is caused by certain difficulties in differentiation between the gerund and present tense participle due to the similarity of its forms.

Using the comparative analysis as a comparative method, which allows to detect actual difficulties in translation process and formulate relevant solutions to eliminate it; identify components (elements) which have no equivalents in target language (non-equivalent items). Specificity of Ukrainian participle and English participle/gerund is thoroughly studied; general and typological peculiarities of participle (Ukrainian) and gerund (English) are identified; comparative analysis of participle (Ukrainian) and gerund (English) functions in sentence is performed. Presented material is demonstrated in author's tables.

Key words: comparative analysis, function, functional approach, communicative function of linguistic units, verb forms, adjective, gerund as an impersonal form of the English verb.

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності її розгляду. Останніми десятиліттями наукові парадигми стали зміщуватися в напрямі вивчення комунікативних і когнітивних властивостей мовних одиниць, водночас словотвір як мовне явище залишається актуальним для досліджень. Науковці поглиблюють вивчення мовних явищ, які не отримали однозначної інтерпретації в традиційній лінгвістиці і які дали залишаються предметом активних дискусій.

Якщо частини мови можна схарактеризувати як лексико-граматичні класи слів з набором індивідуаль-

них диференціальних ознак, то «змішані» класи слів (лексична контамінація) поєднують одночасно деякі диференціальні ознаки двох частин мови. Прикладами контамінантів є дієприкметники, які поєднують в собі властивості дієслів і прикметників, та герундій, що об'єднує властивості дієслів й іменників.

Практична значущість цієї публікації полягає в тому, що вивчення мовних одиниць в порівняльному аспекті сприяє поглибленню уявлення про системність мови та процесу функціонування її структурних одиниць. Результати здійсненого дослі-

дження можуть бути корисними під час вивчення типології різноструктурних мов, зокрема української й англійської.

Крім того, актуальною в цьому контексті є проблематика перекладу. Традиційним є підхід, що перекладач повинен перекладати лише рідною мовою, а професійний перекладач має вільно володіти щонайменше двома мовами – рідною та мовою перекладу.

Суперечливими є питання щодо теоретичних і практичних особливостей перекладу дієприкметника та герундія, їх конструкцій українською й англійською мовами. Зазначене пов'язано з тим, що герундій є одним із найуживаніших явищ англійської граматики та єдиною формою дієслова в англійській мові, аналога якої немає в українській мові. Водночас дієприкметник є формою, властивою всім сучасним європейським мовам, хоча в українській мові дієприкметник (передусім активний) уживають зрідка. Вибір способу перекладу герундія та дієприкметника залежить від їхніх функцій в реченні. Оскільки в українській мові такої форми немає, то комплексне застосування лексико-семантичних та граматичних трансформацій є невідворотним процесом на шляху до створення адекватного перекладу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Постійне посилення наукового інтересу до функціонування конструкцій з формами дієслова в перекладі, зумовлено тим, що вони не мають прямих відповідників в українській або англійській мовах.

Аналіз публікацій [2; 3; 8; 10; 12; 14] засвідчив, що науковці поглиблено вивчають контаміновані лексеми (український дієприкметник, англійський дієприкметник, герундій) як такі мовні факти, що не набули однозначного тлумачення в традиційній лінгвістиці й залишаються предметом активних наукових досліджень. У контексті загальних питань перекладознавства комплексний компаративний аналіз набуває особливої актуальності та практичного інтересу. Це є свідченням багатоплановості підходів до вивчення проблеми та неоднозначності кваліфікації цього явища.

Попри те, що перші визначення дієприкметника почали з'являтися більше двох тисяч років тому, єдиного підходу до його вивчення й досі немає. Відсутність єдиного підходу до питання частиномовної належності дієприкметника вказує на його актуальність та на необхідність більш глибокого вивчення цього явища. Вибір теми зумовлений передусім тим, що герундій не має конкретних альтернативних перекладів українською мовою, що викликає інтерес до його глибшого дослідження.

Представники традиційного мовознавства Ю. О. Божко, І. Р. Вихованець, Г. М. Гнатюк, К. Г. Городенська, В. О. Горпинич, А. П. Грищенко, М. А. Жовтобрюх, А. П. Загнітко, О. Б. Курило, І. К. Кучеренко, В. М. Русанівський, М. Я. Плющ та інші у своїх працях пропонують новітні підходи до визначення українського дієприкметника.

Герундій як одну з неособистих форм англійського дієслова досліджували Б. О. Ільш, Г. І. Туголукова, Л. К. Голубева, Н. М. Пригоровська, І. Ф. Беляєва, І. П. Крилов, Е. М. Гордон, В. Л. Каушанська, Л. С. Бархударова і Д. А. Штелінга. Вивченню

та систематизації спектру вживання герундія в реченні присвячено напрацювання С. А. Остапенко, Т. Ю. Дроздова, А. І. Берестова, І. В. Баранова, О. Ю. Борисова, О. М. Козіна та ін. Виокремлюючи герундій як самостійну граматичну категорію, ці вчені розширюють діапазон синтаксичних функцій його в реченні.

Іноземні науковці L. Alexander, J. Eastwood, M. Hewings, G. Yule [10, 299; 11, 159; 12, 60; 13, 215–216] є представниками двох мейнстрімних тенденцій: 1) взагалі не виокремлюють герундій як неособисту форму дієслова; герундій і дієприкметник І визначають як *-ing*-форму; 2) не класифікують герундій за його синтаксичними функціями.

Комунікація, насамперед міжнародна, в умовах сьогодення є однією з найважливіших сфер діяльності сучасного соціуму, саме тому частина досліджень репрезентує особливості перекладу певних мовних одиниць на граматичному рівні. Означеній проблемі присвячено праці таких теоретиків, практиків перекладу та мовознавців, як: Д. М. Бузаджі, А. Й. Гордєєва В. Н. Комісарова, І. В. Корунець, Т. Р. Левицька, Л. П. Науменко, К. М. Недбайло, А. М. Фітерман та ін. Вони одноставні в тому, що мистецтво перекладу з далекої мови відрізняється від мистецтва перекладу з мови близької. Неуважне ставлення до мовних особливостей під час перекладу може призвести до неминучих втрат [6; 7; 8; 9].

Незначною є кількість праць, присвячених дослідженню специфіки перекладу українських дієприкметників англійською мовою. Фундатором з комплексним підходом у цьому напрямі є В. І. Карабан, Дж. Мейс, які в 2003 році підготували перший в Україні навчальний посібник-довідник з перекладу з української мови англійською [5].

Формування мети і завдань статті. Метою статті є проаналізувати синтаксичні функції дієприкметника й герундія, їхні властивості, особливості вживання та перекладу на матеріалах української й англійської мов. Для досягнення поставленої мети сформувано такі **завдання**: надати структурну характеристику й визначити особливості дієприкметника української мови та дієприкметника й герундія англійської мови; виявити загальні й типологічні особливості функцій дієприкметника в українській та дієприкметника й герундія в англійській мовах; провести порівняльний аналіз синтаксичних функцій; розробити порівняльні таблиці щодо граматичних особливостей аналізованих форм слів в українській та англійській мовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній українській літературній мові зміни в поняттєво-термінологічному трактуванні українського й англійського дієприкметників і герундія лишаються далі актуальними. Це закономірність, що зумовлена розширенням наукових досліджень, оскільки мовознавство як наука є динамічним процесом і надзвичайно потужним чинником розвитку й збагачення новими теоріями щодо перспектив входження нових мовних термінів до загальнонаукового обігу.

Точність, повнота і правильність перекладу тексту безпосередньо залежить від того, як перекладач розуміє та визначає граматичні форми, структуру речення, синтаксичні конструкції. Звідси ретельний аналіз властивостей і синтаксичних функцій діє-

прикметника та герундія в реченнях наукових текстів є вкрай значущим.

З огляду на те, що в основу нашого дослідження ліг компаративний аналіз, варто розглянути особливості цього методу. Його застосовують до вивчення будь-яких мов – споріднених і неспоріднених. Компаративний аналіз є одним зі способів дослідження в порівняльному мовознавстві. Загальновідомо, що в основу компаративного аналізу закладено зіставний, типологічний, структурний методи.

Отже, на нашу думку, компаративний аналіз – це метод дослідження мов і літератур шляхом опанування процесів взаємозв'язку, взаємовпливів, взаємодії, окреслення зв'язків і відношень, визначення подібностей і відмінностей між мовами й художніми творами різних країн. Схожість, імовірно, викликана близькістю в суспільному і культурному розвитку різних народів або культурними й художніми контактами між ними.

Окреслимо характерні риси та особливості тих понять, які стали предметом вивчення в цій статті, – дієприкметників (українського й англійського), а також герундія.

Щодо дієприкметника, який є об'єктом наукової зацікавленості дослідників різних напрямів мовознавства, передусім варто сказати, що більшість науковців інтерпретують його як «змінне, похідне від дієслівних часових форм граматичне утворення, якому властиві ознаки дієслова і прикметника» [14].

Інакше кажучи, поєднуючи особливості дієслова і прикметника, дієприкметник відзначається подвійною природою на всіх рівнях мови. Так, до дієслова тяжіють граматичні категорії стану, виду, часу дієприкметника, а до прикметника – категорії роду, числа, відмінка [14].

Відомий представник класичного українського мовознавства І. Р. Вихованець зазначає, що «у граматичних студіях відбито три кваліфікації дієприкметників української мови: 1) найчастіше як дієслівної форми; 2) як прикметника дієслівного походження; 3) як окремого утворення, що займає проміжне місце між дієсловом і прикметником, як своєрідного гібриду, що поєднує ознаки обох цих частин мови» [3, 146].

Український дієприкметник є неособовою дієслівною формою, що позначає дію або стан як реалізовану в часі ознаку особи або предмета, тобто називає ознаку предмета за дією.

Звернемо увагу, що наявність категорії стану визначила поділ для дієприкметників як форми дієслова на активні й пасивні, де перші вказують на означуваний предмет, який діє сам, перебуває у якомусь стані, набуває чогось; другі – на предмет, який підлягає дії іншого предмета. Як бачимо, граматична категорія стану як морфологічний показник є одним із кваліфікаційних факторів дієприкметника.

На думку Г. М. Гнатюк, словотвір «дієприкметників ґрунтується на поєднанні основи дієслова з суфіксом, типовим для кожної їх часостанової групи. Твірні дієслівні основи, якими мотивуються дієприкметники, різноманітні, але в поєднанні з суфіксами накреслюється чітке розмежування залежно від морфологічних і семантичних характеристик окремих основ» [4, 211]. Крім того, зазначимо, що морфологічна структура дієприкметника позначається подвійністю (власне у цьому й проявляються подвій-

ні ознаки дієслова і прикметника). З одного боку, (для прикладу – в пасивній формі) дієслівна основа і дієприкметниковий суфікс **-ч-, -л-, -н-/(-ен-), -т-**; з іншого – прикметникова флексія.

Семантика дієприкметників тісно пов'язана із дієслівною, проте, звичайно, бувають і модифікації. Щодо синтаксичної ролі дієприкметника – вона проявляється в атрибутивній (як означення) і предикативній (як іменна частина складеного присудка) функціях.

Щодо особливостей граматики англійської мови варто зосередити увагу на двох формах дієприкметника: дієприкметник теперішнього часу (Participle I) і дієприкметник минулого часу (Participle II). Англійський дієприкметник (Participle I, Participle II) є формою дієслова, яка має властивості прикметника й дієслова [7; 8; 10; 12].

Дієприкметники в мові мають спільні з дієсловом морфологічні й синтаксичні властивості. Дієприкметники виявляють ознаку предмета, виконують у реченні функції означення, мають морфологічні властивості прикметника. Дієприкметники однаково пов'язані як з дієсловом, так і з прикметником. Наявність у дієприкметника граматичних категорій двох частин мови визначає нестійке становище цієї форми в мові.

Характерною рисою англійської мови є наявність в ній герундія – єдиної форми дієслова, яка не має аналога в українській мові. Дослідження визначення герундія та його становлення в англійській мові засвідчують, що ця форма дієслова формувалася протягом століть. Використання герундія стало поширеним завдяки його іменниковим і дієслівним властивостям. За формою він збігається з дієприкметником, проте наділений змішаними семантико-синтаксичними властивостями. За першою групою семантико-синтаксичних ознак традиційно його відносять до дієслівної категорії, за другою – до іменника. Таке поєднання різних мовленнєвих характеристик з теоретичних позицій є дискусійним, оскільки той самий синтаксичний елемент не може бути одночасно іменником і дієсловом.

Закордонні лінгвісти категоріальний статус герундія трактують в контексті синтаксичної теорії, тобто з перегляду його функцій у реченні. Тому ключовим фактором у визначенні категоріального статусу герундія є його синтаксична функція у реченні [7; 9].

На жаль, на сьогодні лінгвістика не пропонує чіткого визначення герундія, тому що англійській мові притаманна омонімічна дієслівна граматична конструкція, а саме дієприкметник теперішнього часу. У деяких радянських підручниках з лінгвістики, а також у працях радянських лінгвістів поняття *герундій* і *дієприкметник теперішнього часу* взагалі не виокремлювали, а пропонували до розгляду так звану *-ing*-форму [1].

Проведене дослідження уможливило узагальнити спільні й відмінні риси граматичних ознак дієприкметників в українській й англійській мовах та герундія (щодо перекладу у відповідних мовах), що репрезентуємо у вигляді авторських таблиць.

Матеріал, поданий у таблицях (табл. 1; табл. 2; табл. 3), відображає структурну характеристику, синтаксичні функції та особовості перекладу аналізованих граматичних одиниць.

Таблиця 1

Структурна характеристика та особливості українського й англійського дієприкметника та герундія

Структурна характеристика та особливості						
Частина мови	Активний стан	Форми активного стану	Спосіб творення	Пасивний стан	Форми пасивного стану	Спосіб творення
Дієприкметник	+	теперішній час	основа дієслова теперішнього часу + -уч- (-юч-), -ач-(яч-)	+	-	-
		минулий час	основа інфінітива + -л-		минулий час	(основа інфінітива + -н-, -ен-, -m-)
Participle I	+	Indefinite	дієслово + -ing	+	Indefinite	being + 3 форма дієслова
		Perfect	having + 3 форма дієслова		Perfect	having been + 3 форма дієслова
Participle II	допоміжне дієслово + 3 форма дієслова					
Gerund	+	Indefinite	дієслово + ing	+	Indefinite	being + 3 форма дієслова
		Perfect	having + 3 форма дієслова		Perfect	having been + 3 форма дієслова

Мовна своєрідність тексту будь-якої національної мови орієнтована на конкретний етнос, що володіє лише йому притаманними фоновими знаннями, культурно-когнітивними і лінгвокультурними особливостями, і не може бути тотожною, відтвореною абсолютно точно іншою мовою. Між оригіналом і перекладом має бути функціональне співвідношення, тобто йдеться про функціональну адекватність використання певного еквівалента.

Створення адекватного перекладу є головним обов'язком перекладача, який відтворює зміст і форму оригіналу засобами іншої мови.

У процесі перекладу граматичні й лексичні форми сприймаються у нерозривному зв'язку і постійній взаємодії. Тільки у складі речення втілюються функції слова і встановлюється його конкретне значення. Це надзвичайно важливо враховувати під час перекладу з англійської мови, де слова не мають таких чітко виражених морфологічних характеристик, як в українській мові [2, 26].

Висновки та перспективи подальших досліджень у цьому напрямі. Підбиваючи підсумки дослідження, слід акцентувати на тому, що перспективи вдосконалення перекладу в контексті сучасного розвитку наукових, міжнародних зв'язків України з іноземними партнерами потребує ґрунтовної підготовки висококваліфікованих фахівців. Визначальним чинником ефективної реалізації зазначеного напрямку є підвищення рівня володіння іноземними мовами здобувачів вищої освіти, а також української як державної, що забезпечує всі сфери життєдіяльності людини.

Низка сучасних видань науково-методичної літератури, присвяченої новітнім принципам, методам, прийомам і підходам до вивчення іноземної, зокрема англійської мови, є актуальним напрямом на шляху налагодження міжнародного партнерства й забезпечення мобільності та конкурентоспроможності сучасної молоді.

Наукова новизна публікації полягає в тому, що в ній здійснено аналіз найуживаніших функцій, які застосовують під час перекладу дієприкметника та герундія. З'ясовано, що дієприкметник відтворюють в українській мові власне дієприкметником або дієприслівником. Герундій відтворюють в українській мові іменником, особовою формою дієслова, дієприслівником доконаного чи недоконаного виду та підрядним реченням, а герундіальні конструкції і звороти – підрядними обставинними реченнями. Аналізований матеріал подано в розроблених авторами відповідних таблицях.

Обґрунтовано актуальність компаративного аналізу функцій дієприкметника та герундія в українській та англійських мовах, що зумовлена кількома факторами: 1) для цих частин мови немає чітких відповідників в українській та англійській мовах, тому переклад герундія і дієприкметників з англійської на українську і навпаки завжди спричиняє певні складнощі; 2) нагальною є потреба формування професійного підходу до визначення граматичних структур із цими частинами мови; 3) для формування та реалізації комунікативної компетентності майбутніх перекладачів важливу роль відіграє вміння коректно й адекватно вживати дієприкметник і герундій поряд з іншими структурами української та англійської мов.

Таблиця 2

Основні синтаксичні функції українського й англійського дієприкметника та герундія

Основні функції в реченні		
українського дієприкметника	англійського дієприкметника (Participle I, Participle II)	герундія (Gerund)
означення	означення	означення
іменної частини складеного присудка	–	іменної частини складеного присудка
–	обставини	обставини
–	–	підмета
–	–	додатка (прямий, непрямий)

Таблиця 3

Особливості перекладу українського і англійського дієприкметника та герундія у реченні

українського дієприкметника	англійського дієприкметника (Participle I, Participle II)	герундія (Gerund)
при перекладі англійською мовою	при перекладі українською мовою	
у функції означення	у функції означення: – означенням; – підрядним означальним реченням	у функції означення: – дієприкметником; – підрядним реченням; – інфінітивом; – іменником; – особовою формою дієслова; – вилучивши герундій
іменної частини складеного присудка	-	у функції іменної частини складеного присудка: – підрядним реченням; – особовою формою дієслова; – інфінітивом; – іменником
-	у функції обставини: – дієприслівником; – підрядним реченням; – дієсловом; – дієприслівниковим зворотом	у функції обставини: – дієприслівником; – підрядним реченням; – особовою формою дієслова; – інфінітивом; – іменником; – вилучивши герундій
-	-	у функції підмета: – інфінітивом; – іменником; – особовою формою дієслова
-	-	у функції додатка: – інфінітивом; – особовою формою дієслова; – іменником; – підрядним реченням; – дієприслівником; – вилучивши герундій

ЛІТЕРАТУРА

1. Бархударов Л. С. Структура простого предложения современного английского языка. Москва : Высшая школа, 1966. 200 с.
2. Бик І. С. Теорія і практика перекладу : текст лекцій. Львів : ЛНУ, 2008. 122 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1053822/>.
3. Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови. Київ : Пульсари, 2004. 398 с.
4. Гнатюк Г. М. Словотвір дієприкметників. *Словотвір сучасної української літературної мови* : колективна монографія. Київ : Наукова думка, 1979. С. 211–227.
5. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову : навч. посібник. Вінниця : Нова книга, 2003. 608 с.
6. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. Москва : ЭТС, 2000. 424 с.

7. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник. Вінниця : Нова книга, 2001. 448 с.
8. Науменко Л. П., Гордєєва А. Й. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську : навч. посібник. Вінниця : Нова книга, 2011. 136 с.
9. Недбайло К. М. Транспозиції частин мови в перекладі з англійської мови на українську (на матеріалі художніх текстів) : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. філол. наук : 10.02.16. Київ, 2008. 20 с.
10. Alexander L. G. Longman English Grammar. Longman, 2003. 362 p.
11. Eastwood J. Oxford Guide to English Grammar. Oxford University Press, 2002. 446 p.
12. Hewings M. Advanced Grammar in Use. Cambridge University Press, 2005. 119 p.
13. Yule G. Explaining English Grammar. Oxford University Press, 1998. 350 p.

ДОВІДКОВА ЛІТЕРАТУРА

14. Українська мова: Енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський та ін. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2000. 750 с. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>

REFERENCES

1. Barkhudarov, L. S. (1966). Struktura prostogo predlozheniia sovremennogo angliiskogo iazyka [Simple sentence structure of modern English]. Moskva: Vysshaya shkola [in Russian].
2. Byk, I. S. (2008). Teoriia i praktyka perekladu [Translation Theory and Practice]. Lviv: LNU Retrieved from : <https://www.twirpx.com/file/1053822/> [in Ukrainian].
3. Vykhovanets, I. R., Horodenska, K. H. (2004). Teoretychna morfolohiia ukrainskoi movy [Theoretical morphology of the Ukrainian language]. Kyiv: Pulsary [in Ukrainian].
4. Hnatiuk, H. M. (1979). Slovtvir dieprykmetykiv [Word formation of adjectives]. *Slovtvir suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy: kolektyvna monohrafiia*. Kyiv: Naukova dumka, 211–227 [in Ukrainian].
5. Karaban, V. I., & Meis, Dzh. (2003). Pereklad z ukrainskoi movy na anhliisku movu [Ukrainian-English Translation]. Vinnytsia: Nova knyha [in Ukrainian].
6. Komissarov, V. N. (2000). Sovremennoe perevodovedenie [Modern Theory of Translation]. Moskva: ETS [in Russian].
7. Korunets, I. V. (2001). Teoriia i praktyka perekladu (aspektnyi pereklad) [Translation Theory and Practice (aspectual translation)]. Vinnytsia: Nova knyha [in Ukrainian].
8. Naumenko, L. P., & Hordieieva, A. Y. (2011). Praktychnyi kurs perekladu z anhliiskoi movy na ukrainsku [Practical Course of English-Ukrainian Translation]. Vinnytsia: Nova knyha [in Ukrainian].
9. Nedbailo, K. M. (2008). Transpozytsii chastyn movy v perekladi z anhliiskoi movy na ukrainsku (na materialii khudozhnikh tekstiv) [Parts of Speech Transposition in Translation from English into Ukrainian (on the Material of Fiction)]. (Avtoreferat dysertatsii kandydata filolohichnykh nauk). Kyiv [in Ukrainian].
10. Alexander, L. G. (2003). Longman English Grammar. Longman.
11. Eastwood, J. (2002). Oxford Guide to English Grammar. Oxford University Press.
12. Hewings, M. (2005). Advanced Grammar in Use. Cambridge University Press.
13. Yule, G. (1998). Explaining English Grammar. Oxford University Press.

DICTIONARIES

14. Rusanivskyi, V. M. (2000). Ukrainska mova: Entsyklopediia. [Ukrainian language: Encyclopedia]. Kyiv: Ukrainska entsyklopediia im. M. P. Bazhana. Retrieved from: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> [in Ukrainian].